

Sistemul autorităților publice din România

[illegible]

CUPRINS

CUPRINS.....	5
---------------------	----------

CAPITOLUL 1

PREZENTAREA CONCEPTELOR FUNDAMENTALE	7
---	----------

CAPITOLUL 2

PARLAMENTUL – AUTORITATEA LEGIUITOARE A STATULUI

2.1. GENERALITĂȚI. PREZENTAREA AUTORITĂȚII	19
2.2. FUNCȚIILE PARLAMENTULUI.....	24
2.3. ACTELE PARLAMENTULUI	30

CAPITOLUL 3

GUVERNUL ROMÂNIEI

3.1. CONSIDERAȚII GENERALE	41
3.2. PROCEDURA DE ÎNVESTITURĂ A GUVERNULUI	45
3.3. ATRIBUȚIILE ȘI ACTELE GUVERNULUI	48
3.4. MINISTERELE – AUTORITĂȚI PUBLICE CENTRALE DE SPECIALITATE	54

CAPITOLUL 4

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

4.1. PRECIZĂRI TERMINOLOGICE.....	63
4.2. ROLUL ȘI ATRIBUȚIILE PREȘEDINTELUI ROMÂNIEI.....	65
4.3. ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ.....	73

CAPITOLUL 5

AUTORITATEA JUDECĂTOREASCĂ

5.1. CONCEPTE GENERALE	79
5.2. PRINCIPIILE FUNDAMENTALE DUPĂ CARE SE REALIZEAZĂ JUSTIȚIA.....	85
5.3. MINISTERUL PUBLIC.....	88
5.4. CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII.....	91

CAPITOLUL 6

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

6.1. PRECIZĂRI TERMINOLOGICE.....	99
6.2. ATRIBUȚIILE CURȚII CONSTITUȚIONALE	103
6.3. ACTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE.....	108

CAPITOLUL 7

ALTE AUTORITĂȚI PUBLICE

6.1. AVOCATUL POPORULUI.....	115
6.2. CURTEA DE CONTURI.....	121
6.3. CONSILIUL LEGISLATIV	125
6.4. CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL.....	130
6.5. CONSILIUL SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII.....	133
6.6. AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ.....	138
6.7. INSTITUȚII PUBLICE ÎN DOMENIUL PROTECȚIEI MEDIULUI	141

CAPITOLUL 8

AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE

8.1. IDENTIFICAREA AUTORITĂȚILOR ȘI PRINCIPIILE CE STAU LA BAZA ACTIVITĂȚII LOR	151
8.2. AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE DELIBERATIVE.....	154
8.3. AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE EXECUTIVE.....	156
8.4. PREFECTUL – REPREZENTANTUL GUVERNULUI ÎN TERITORIU	158

BIBLIOGRAFIE.....	163
--------------------------	------------

CAPITOLUL 1

Prezentarea conceptelor fundamentale

În operele filosofilor antici, una din principalele preocupări era legată de modul în care omul se raportează la cetate, care este legătura dintre ei și care este rolul acesteia. „Pentru cetățeanul obișnuit, echivalentul modern al cetății este țara, dar pentru teoretician acest echivalent este reprezentat de unitatea dintre stat și societate, care devine societate pur și simplu, dar și civilizație sau cultură...Într-o anumită privință, statul este superior societății; el se întemeiază pe dorințele și nevoile egale pentru toți cetățenii...”¹

Prima formă politică o reprezintă *polis-ul*, *cetatea*. Cetatea reprezintă condiția pentru a stabili o bază nouă, o viață politică în care indivizii guvernează ei înșiși. Această nouă bază a căpătat diverse forme, deoarece există mai multe modalități de a guverna. Cu alte cuvinte, cetatea creează posibilitatea unei guvernări potrivit unui anumit regim.²

¹ Leo Strauss, *Cetatea și omul*, traducere Radu Pavel Gheo, Editura Polirom, 2000, pp. 39-40

² Pierre Manent, *Metamorfozele cetății. Eseu despre dinamica Occidentului*, traducere Mona Antohi, Editura Humanitas, București, 2012, p. 24

În viziunea antică, realizarea dreptății, care este binele suprem, însemna ca *înțelepții* să conducă, să fie regi în cetate. Deși dificil de realizat, ideea poate fi pusă în aplicare într-un singur mod: atunci când *adevărații filosofi* vor guverna. O cetate a dreptății se poate crea doar cu persoane educate care știu adevărul și trăiesc în spiritul adevărului, fără să fie afectați de aspectul sordid al politicii cotidiene, dezinteresate de putere sau ar lua puterea doar din necesitate.³ Această viziune este o proiectare a idealului de guvernant. Cum ar trebui să conducă un lider cetatea? Trecând în revistă teoriile propuse de-a lungul timpului, vom observa că ideea de conducător diferă de la o epoca la alta. Teoriile *agorei* grecești nu devin desuete niciodată. Azi se propun coduri etice ale elitei politice, respectate mai mult sau mai puțin, deoarece societatea este într-o permanentă schimbare, uitând de încercările care au dat naștere ideii de *cetate*.

Conceptul de societate a fost explicat în sociologie și în filosofia socială, ca reprezentând ansamblul de persoane care au în comun aceeași cultură și un teritoriu comun. Aceasta nu servește doar pentru conservarea biologică a individului, ci și promovării și realizării nevoilor sale culturale.⁴

Modalitatea prin care societatea își asigură realizarea întregii activități umane, funcționarea de ansamblu, este

³ Cecilia Tohăneanu, *Introducere în etica politică*, Editura Pro Universitaria, București, 2013, pp. 16-19

⁴ Ion Craiovan, Monica Istrate, *Ipostazele justiției*, Editura Universul Juridic, București, 2012, p. 222

reprezentată de putere în forma sa generală, și anume: puterea socială, fiind capacitatea pe care o are un individ sau grup de a-și impune voința altor persoane, în vederea efectuării unor acțiuni privind dirijarea societății spre anumite scopuri. Autoritatea politică este o față a puterii politice și înseamnă forma concretă de manifestare a puterii, iar legitimitatea politică este un principiu potrivit căruia un sistem de guvernământ, puterea politică se realizează în conformitate cu dreptul conferit de guvernanți, cu recunoașterea acestui drept de către cetățeni.⁵

Autoritatea se poate prezenta sub două forme: cea consensuală, capacitatea de stimulare și de atragere a consensului din partea altei persoane; iar a doua formă se raportează la valori, pentru că autoritatea este influența unor indivizi asupra altora, ca rezultat al conformării lor la sistemul de valori ale comunității. Aceste forme au ca rezultat legitimitatea care vizează capacitatea justificată de a deține puterea, iar legalitatea vizează exercitarea puterii în conformitate cu legile adoptate.⁶

Trebuie să se facă diferență între putere, capacitatea indivizilor sau a unor grupuri de a-și impune interesele, chiar dacă ceilalți se opun, folosind forța, și autoritate, care presupune folosirea în mod legitim a puterii de către guvern; cei care se supun autorității acestuia consimt la

⁵ Călin Vâlsan coord., *Politologie*, Editura ASE, București, 1994, pp. 59-66

⁶ Domenico Fisichella, *Știința politică. Probleme, concepte, teorii*, traducere Victor Moraru, Editura Polirom, Iași, 2007, pp. 64-65; a se vedea și B. de Jouvenel, *De la souveraineté à la recherche du bien politique*, Géin, Paris, 1955

acesta.⁷ De foarte multe ori guvernele s-au lovit de obstacolul susținerii din partea populației. Un guvern care nu mai are susținerea populației trebuie să renunțe la putere.

Jean Jacques Rousseau vorbește de un pact care există între corpul public și particulari, fiind un angajament reciproc, un pact social care cuprinde un singur angajament care poate da putere celorlalte: cine refuză să se supună voinței generale, va fi constrâns de întreg corpul social, ceea ce reprezintă că va fi obligat să fie liber. Renunțând la dependențele personale, omul devine cetățean al patriei, fiind singurul element care legitimează angajamentele civile.⁸

Cetățenii înțeleg să se supună autorității atâta vreme cât aceasta le reprezintă interesele, în momentul în care se comite o nedreptate, cetățenii sunt îndreptățiți să se opună. Nesupunerea nu este agreată de nicio guvernare. În aceste circumstanțe, cui încredințăm puterea și cât anume suntem dispuși să îi cedăm celui /celor care guvernează? Încrederea individului trebuie să fie fără limite? Sunt întrebări care trebuie să frământă orice individ care trebuie să fie participant la viața *cetății*.⁹ Încă de la primele forme de organizare, omul manifestă

⁷ Anthony Giddens, *Sociologie*, traducere Radu Săndulescu, Vivia Săndulescu, Editura ALL, București, 1997, pp. 368-369

⁸ Jean Jacques Rousseau, *Despre contractul social sau Principiile Dreptului Politic*, traducere N. Dașcovici, Editura Mondero, București, 2007, p. 36

⁹ A se vedea și Cătălina Szekely, *Civil disobedience – a possible solution in achieving justice*, Jus et Civitas, A Journal of Social and Legal Studies Vol. II (LXVI) Issue 1, 2015, pp. 47-55